

1 - historisch centrum / oude stadswijken 2 - woonwijken 3 - hoogbouw 4 - bedrijventerreinen							
Punten	Punten bij extra inspanning	Aspect	Maatregel	Nadere omschrijving maatregel	Kleinschalig project (max 0,5 ha oppervlak en/of <15 m hoogte)	Middelgroot project (0,5 - 2 ha oppervlak en/of <15m hoogte)	Grootschalig project (> 2 ha oppervlak en/of >15m hoogte)
2	3	Gebouw	Geveltuin	Volgens eisen gemeente; folder geveltuinen. Ook wel een stoepgeteluintje genoemd. Door de aanleg van een geveltuin wordt het straatbeeld groener en krijgt de aanwezige biodiversiteit een boost. De planten groeien tegen de gevel aan en zorgen voor een betere waterinzijging. De geveltuin heeft een breedte vanaf 45 centimeter. Gebruik daarbij bij voorkeur inheemse, bloeiende planten. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: >25-50% van de lengte van een gevel van minimaal 10m Extra inspanning >50% van de lengte van een gevel (+1)	Minimale inspanning: >25% van de lengte van een gevel van minimaal 20m Extra inspanning >50% van de lengte van een gevel	Minimale inspanning: >25% van de lengte van gevels van minimaal 30m Extra inspanning >50% van de lengte van een gevel
3	4	Gebouw	Gevelgroen	Aanplant van gevelgroen (bijvoorbeeld klimop, bruidsluier, wingerd, vuurdoorn, clematis of kamperfoeli) op muur met weinig of geen ramen en bij voorkeur grondgebonden (plantgat minimaal 30 cm x 50 cm grondoppervlak). De breedte van het aan te planten gevelgroen voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: >25-50% van de lengte van een gevel van minimaal 10m Extra inspanning >50% van de lengte van een gevel	Minimale inspanning: >25% van de lengte van een gevel van minimaal 20m Extra inspanning >50% van de lengte van een gevel	Minimale inspanning: >25% van de lengte van gevels van minimaal 30m Extra inspanning >50% van de lengte van een gevel
2	2 (+1)	Gebouw	Vermindering lichtuitstraling gebouw en/of buitenverlichting bij groen beperken (+ 1 bonuspunt voor uitvoer conform een aantoonbaar ecologisch verantwoord verlichtingsplan, zie beleid)	Tegengaan van uitstralen binnenverlichting en buitenverlichting. Hier gaat het bijvoorbeeld om verlichting van gebouwen, halfopen fietsenstallingen, portieken en galerijen. Beperken van verlichting tussen zonsondergang en zonsopgang of gebruik van afscherming middels slim ontwerp. Het gaat hier niet alleen over plaatsen waar de verlichting gericht is op de groene omgeving (openbaar groen), maar ook om andere locaties zoals bijvoorbeeld het stedelijk gebied of bedrijventerreinen: uitschakelen verlichting tussen zonsondergang en zonsopgang of gebruik van afscherming. Uit oogpunt van veiligheid kan het beperken van buitenverlichting bij groen betekenen dat de functies groen en wandel- en fietspaden niet samen gaan. De aanwezigheid van licht heeft effect op lichtgevoelige soorten zoals vleermuizen. Door de lichtuitstraling te verminderen wordt de oriëntatie van lichtgevoelige soorten minder verstoord. Het draagt ook bij aan de energiebesparing en kan daarmee gekoppeld worden aan klimaatadaptatie. Met de uitvoer van deze maatregel conform een aantoonbaar ecologisch verantwoor verlichtingsplan kan 1 bonuspunt behaald worden. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: De voorkeur heeft om lichtuitstraling te vermijden. Indien dit niet mogelijk is dan dient de lichtkleur (golflengte) en de intensiteit van het licht (lux) aangepast te worden. Indien dit niet mogelijk is dan dient de lichtverstoring beperkt te worden door de positie, richting en armatuur van de lichtbron aan te passen.	Minimale inspanning: De voorkeur heeft om lichtuitstraling te vermijden. Indien dit niet mogelijk is dan dient de lichtkleur (golflengte) en de intensiteit van het licht (lux) aangepast te worden. Indien dit niet mogelijk is dan dient de lichtverstoring beperkt te worden door de positie, richting en armatuur van de lichtbron aan te passen.	Minimale inspanning: De voorkeur heeft om lichtuitstraling te vermijden. Indien dit niet mogelijk is dan dient de lichtkleur (golflengte) en de intensiteit van het licht (lux) aangepast te worden. Indien dit niet mogelijk is dan dient de lichtverstoring beperkt te worden door de positie, richting en armatuur van de lichtbron aan te passen.
2	3 / 4	Gebouw	Groen dak met sedum	Aanleg van groen dak (van minimaal 5 cm dik) met sedum. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
1	2 / 3	Gebouw	Groen dak met sedum en zonnepanelen	Door een groen dak met sedum (zoals beschreven in bovenstaande maatregel) te combineren met zonnepanelen wordt ook ingezet op duurzaamheid en energiezuinigheid. De aanwezigheid van het groen kan ertoe leiden dat de efficiënte van de zonnepanelen verhoogd wordt door het absorberen en verdampen van regenwater, wat de omgevingstemperatuur verlaagd en weer leidt tot het beter functioneren van de zonnepanelen. Zonnepanelen leiden er wel toe dat er minder dakoppervlak beschikbaar is voor vegetatie. Om deze reden is deze maatregel, puur vanuit de ecologie bekeken, lager gescoord dan de maatregel zonder zonnepanelen. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak is groen Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak is groen Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak is groen Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
5	6 / 7	Gebouw	Daktuin of biodivers dak	Aanleg van daktuin (met grondlaag van minimaal 20cm dik). Maak gebruik van "rassenlijst" plantmateriaal. Daktuin scoort alleen punten als het sortiment ecologisch gezien nuttig is. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
4	5 / 6	Gebouw	Daktuin of biodivers dak met zonnepanelen	Door een daktuin of biodivers dak (zoals beschreven in bovenstaande maatregel) te combineren met zonnepanelen wordt ook ingezet op duurzaamheid en energiezuinigheid. De aanwezigheid van het groen kan ertoe leiden dat de efficiënte van de zonnepanelen verhoogd wordt door het absorberen en verdampen van regenwater, wat de omgevingstemperatuur verlaagd en weer leidt tot het beter functioneren van de zonnepanelen. Zonnepanelen leiden er wel toe dat er minder dakoppervlak beschikbaar is voor vegetatie. Om deze reden is deze maatregel, puur vanuit de ecologie bekeken, lager gescoord dan de maatregel zonder zonnepanelen. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak is groen Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak is groen Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak is groen Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
4	5 / 6	Gebouw	Bruin dak	Het bruin dak is een variant van een biodivers dak, waarbij de aanwezige vegetatie zich op een meer natuurlijke manier ontwikkelt. De inrichting van een bruin dak komt overeen met een braakliggend terrein en is van grote waarde voor o.a. planten, insecten en vogels. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
1	2 / 3	Gebouw	Waterdak	Op een waterdak blijft regenwater tijdelijk staan. Het water kan hierbij gebruikt worden als drinkwater voor bijvoorbeeld insecten en vogels. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
3	4 / 5	Gebouw	Groen waterdak	De hierboven genoemde maatregel "waterdak" is uit te breiden als groen waterdak. Dit kan gedaan worden door het toepassen van geschikte waterplanten. Zelfs kan er een helofytenfilter toegepast worden die het opgevangen water filtert waardoor het weer voor andere toepassingen gebruikt kan worden zoals doorspoelen van toiletten of bluswater. Door de aanwezige watervegetatie kunnen bepaalde insecten en vogels aangetrokken worden, wat bijdraagt aan de biodiversiteit (www.vanvenrooy.nl/waterdaken). Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
2		Gebouw	Preventie raamslachtoffers onder vogels	Om te voorkomen dat vogels tegen ramen vliegen en daardoor gewond raken of sterven kunnen aanpassingen aan raampartijen gedaan worden. Dit kan bijvoorbeeld door het plakken van stickers of strepen met een tussenafstand van 10 cm, gebruik van vogelveiligheidsglas of niet-spiegelend glas (www.vogelbescherming.nl). Door het toepassen van raamstickers wordt voorkomen dat de omgeving in het raam weerspiegelt wordt en zien vogels hier geen vrije doorgang in. Het toepassen van roofovogelstickers is niet van meegenomen in deze maatregel. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)	Minimale inspanning: 30-50% van het dakoppervlak Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) >75% van het dakoppervlak (+2)
2	3 / 4	verblijf	Verblijfplaatsen gierzwaluw	Plaatsen van duurzame nestvoorzieningen voor gierzwaluw per gebouw indien geen geschikte openingen aanwezig in gebouw, deze dienen in een cluster te worden geplaatst. Hierbij kan gedacht worden aan kasten, neststenen, speciale dakpannen, openingen in dakgootbekisting etc. Randvoorwaarden voor gierzwaluwvoorzieningen zijn opgenomen in het Kennisdocument. Hier zijn de gewenste omstandigheden voor gierzwaluwen opgenomen. Afwijken hiervan is mogelijk, mits goed onderbouwd. Het aantal te plaatsen kasten is vooral afhankelijk van de geschiktheid van het gebied en de eventuele verwijderde nesten als gevolg van de werkzaamheden. Het aantal te plaatsen gierzwaluwvoorzieningen voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal vijf verblijfplaatsen Extra inspanning Plaatsing van 6 - 11 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >11 verblijfplaatsen (+2)	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal 15 verblijfplaatsen Extra inspanning Plaatsing van 16 - 21 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >21 verblijfplaatsen (+2)	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal 25 verblijfplaatsen Extra inspanning Plaatsing van 26 - 50 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >50 verblijfplaatsen (+2)
1 (per soort)	ntb	verblijf	Overige soortspecifieke maatregel	Indien de noodzaak van een maatregel voor een specifieke soort op een locatie niet is opgenomen heeft het uitvoeren van een maatregel ook geen nut. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Afhankelijk van wensen van gemeente voor specifieke soort	Afhankelijk van wensen van gemeente voor specifieke soort	Afhankelijk van wensen van gemeente voor specifieke soort
2	3 / 4	verblijf	Verblijfplaatsen huismus	Plaatsen van duurzame inbouw nestvoorzieningen voor huismus per gebouw ter plaatse van dakranden. Hierbij kan gedacht worden aan kasten, inbouwstenen, dakgootconstructies etc. Geen vogelvide. Randvoorwaarden voor huismusvoorzieningen zijn opgenomen in het Kennisdocument. Hier zijn de gewenste omstandigheden voor huismus opgenomen. Afwijken hiervan is mogelijk, mits goed onderbouwd. Het aantal te plaatsen kasten is vooral afhankelijk van de geschiktheid van het gebied en de eventuele verwijderde nesten als gevolg van de werkzaamheden. Het aantal te plaatsen huismusvoorzieningen voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal drie verblijfplaatsen Extra inspanning Plaatsing van 4 - 6 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >6 verblijfplaatsen (+2)	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal zeven verblijfplaatsen Extra inspanning Plaatsing van 7 - 9 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >9 verblijfplaatsen (+2)	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal tien verblijfplaatsen Extra inspanning Plaatsing van 11 - 13 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >13 verblijfplaatsen (+2)
2	3 / 4 (+4)	verblijf	Verblijfplaatsen voor vleermuizen (+ 4 bonuspunten voor het plaatsen van een massawinterverblijf).	Voor vleermuizen kan groot en/of klein verblijf aangeboden worden. Dit is afhankelijk van de huidige situatie en de behoefte. De plaatsing van een verblijfplaats dient altijd te gebeuren op basis van een ecologisch adviesrapport. Punten worden toegekend op basis van de inspanning en het type voorzieningen Randvoorwaarden voor het plaatsen van vleermuisvoorzieningen zijn opgenomen in de soortspecifieke kennisdocumenten. Afwijken hiervan is mogelijk, mits goed onderbouwd. Om meer soorten kansen te bieden is variëren in grootte en windrichting belangrijk. Plaats verblijfplaatsen voor vleermuizen per gebouw grenzend aan het bestaande of nieuwe groen. Maak daarbij gebruik van loze ruimten in spouwmuur en/of dakrand. Voorkom op deze plaatsen verlichting van de gevel (aanstralen). Realiseren van een massawintervoorziening, indien onvoldoende aanwezig binnen omgeving, is alleen mogelijk bij grootschalige projecten bij gebouwen met voldoende massa. Grote stenen en betonnen gebouwen (flats, appartementen) met spouwmuuren komen hiervoor in aanmerking. Het aantal te plaatsen vleermuisnestvoorzieningen voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Voor het plaatsen van een massawintervoorziening zijn 4 bonuspunten te behalen. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal drie verblijfplaatsen verspreid over het gebied Extra inspanning Plaatsing van 4 - 7 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >7 verblijfplaatsen (+2)	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal tien verblijfplaatsen verspreid over het gebied Extra inspanning Plaatsing van 11 - 15 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >15 verblijfplaatsen (+2)	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal 20 verblijfplaatsen verspreid over het gebied Extra inspanning Plaatsing van 21 - 30 verblijfplaatsen (+1) Plaatsing van >30 verblijfplaatsen (+2) Gezien de inspanning worden het plaatsen van een groot massawinterverblijf worden 4 bonuspunten toegekend.

3	4 / 5	omgeving	Cluster van inheemse bomen	In clusters aanplanten van inheemse bomen zoals bijvoorbeeld zomereik, winteraik, linde, berk, zwarte els, beuk, haagbeuk, veldiep, zoete kers, gewone appel en/of lijsterbes. Maak bij deze maatregel gebruik van de "rassenlijst". Het oppervlak van de aan te leggen cluster voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3	4 / 5	omgeving	Cluster van inheemse struiken	In clusters aanplanten van inheemse struiken met minimaal 3 soorten zoals bijvoorbeeld hulst, taxus, meidoorn, sleedoorn, hazelaar, vlier, gelderse roos, egelantier, vuilboom en/of krentenboompje. Maak bij deze maatregel gebruik van de "rassenlijst". Het oppervlak van de aan te leggen cluster voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
1	2	omgeving	Aansluiting groene tuin en ecologische structuur	Versterk stedelijke ecologische hoofdstructuur door groene tuin rondom het gebouw hierop aan te laten sluiten, zowel qua ligging (laten grenzen) als qua inrichting (beplantingstypen). Zorg ervoor dat de type vegetaties op elkaar aansluiten. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
1		omgeving	Steilwand voor bijen (incl. onderhoud) of ecologisch vergelijkbaar object (takkenhoop, stapelstenen, insectenhotel etc)	Creëren van een steilwand (kaal talud van zand of leem) voor bijen op een aantal locaties in wijk- en buurtgroen in de directe omgeving van een gebouw en/of plaatsen van andere objecten zoals insectenstenen in 3 gebouwen, stapelstenen, insectenhotel etc.; plaatsing op zonnige plaats in nabijheid van bloemrijk grasland en/of ander groen. Punten alleen te behalen als er uitsluitend gebruik wordt gemaakt van duurzame materialen en onderhoud gepleegd wordt. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3	4	omgeving	Kruiden- en faunairijk grasland	Realiseren van bloemrijk grasland ter plaatse van gemeenschappelijk of openbaar groen waar deze van lage ecologische kwaliteit is (wat nu gazon is). Het mag ook gaan om spontane ontwikkeling van braakliggende industrieterreinen. Inzaaien van bloemrijk grasland met inheems bloemenmengsel ter plaatse van openbaar / gemeenschappelijk groen: grassen met éénjarige kruidachtige soorten en overblijvende bloeiende vegetatie. Na inrichting overgaan op ecologisch beheer. Overstappen op ecologisch beheer is ook mogelijk. In dat geval hoeft niet ingezaaid te worden met andere soorten. Het grasland zal zich dan in de loop van de tijd veranderen in een bloemrijk grasland. Het oppervlak van het aan te leggen grasland voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
1	2	omgeving	Faunapassage onder hekwerk	Realiseren van openingen onderaan schutting/ hekwerk voor kleine fauna (zoals egels): opening van minimaal 15x15cm. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
2 / 3	3 / 4	omgeving	Natuurlijke haag	Aanplant van hagen - al of niet ter vervanging van hekwerk/ schutting - met breedte van tenminste 1 meter en hoogte van tenminste 1,5 meter met bijvoorbeeld liguster, spaanse aak, zuurbes, hulst, beuk of haagbeuk. Maak bij deze maatregel gebruik van de "rassenlijst". Voor een haag van 1,5 m. hoog zijn 2 startpunten te behalen. Voor een haag van 2 m. of hoger zijn 3 startpunten te behalen. Door de lengte van de haag te vergroten zijn extra punten te behalen. Het volume van de aan te leggen natuurlijke haag voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
1	2	omgeving	Natuurlijke verharding	Tegengaan van betegeling: gebruik halfverharding (zoals halfopen tegels) of natuurlijke verharding (houtsnippers of grind) over minimaal 25% grondoppervlak van de onbebouwde kavel met als voorwaarde dat de verharding niet bedoeld is als voetpad / loopverbinding. Deze maatregel is vooral van belang voor een klimaatadaptieve inrichting, maar is beperkter geschikt om biodiversiteit te vergroten. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3	4	omgeving	Groen aanplant	Tegengaan van betegeling: gebruik geen verharding over 25% van het onbebouwde grondoppervlak en beplant dit met stedelijk groen; het gaat daarbij om bosplantsoen met inheemse bomen en struiken. Maak bij deze maatregel gebruik van de "rassenlijst". Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3	4	omgeving	Zoomvegetatie langs perceelsranden	Realiseren van ruige groene randen ter plaatse van groene dooradering waar deze van lage ecologische kwaliteit is (wat nu gazon is): ruigte van soorten als bijvoet (droog) en riet (nat). Binnen deze maatregel wordt natuurlijke ontwikkeling ook mogelijk gemaakt. Aanplanten van vegetatie is hier niet wenselijk. tenzij dit met kleinschalig beginnende struweelvormers gebeurt. De zoomvegetatiezone dient altijd een breedte van minimaal 2 meter te hebben. De lengte van de aan te planten vegetatie voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
5	6	omgeving	Natuurlijke poel/vijver (voor amfibieën)	Realiseren van poel / vijver met minimaal 1 meter waterdiepte, 3 meter diameter en flauw talud; beplant inheemse oeverplanten: zoals gele lis, moerasandoorn, grote kattenstaart, moerasaspiree, echte valeriaan, grote egelskop en inheemse waterplanten: witte waterlelie, gele plomp, watertentiaan, krabbescheer. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies. Randvoorwaarden zijn te vinden op (www.ravon.nl)
4	5	omgeving	Pocketpark (minipark)	Het gaat hierbij om de aanplant van afwisseling van gras, bloemrijke ruigte, struiken en bomen, al of niet gebruik maken van hoogteverschillen. Draagt bij aan de belevingswaarde. Door de aanplant van vegetatie op een kaal terrein wordt de biodiversiteit gestimuleerd. Maak bij deze maatregel gebruik van de "rassenlijst" of aantoonbaar autochtoon materiaal. Het oppervlak van het aan te leggen pocketpark voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3	4	omgeving	Muurplanten in oude (kade)muur	Bij renovatie / restauratie aan oude muren met geschikte groeiplaatsen: rekening houden met verplaatsen van muurplanten en realiseren van muren met terugliggend voegwerk met kalkhoudende specie en vochtig metselwerk met afstromend regenwater of het realiseren van kademuren met een muurplantvriendelijke constructie die is voorzien van een smalle spouwmuur met vochthoudend materiaal om planten van voldoende water te voorzien, kalkhoudende specie en een terugliggende voeg. Het is ook toegestaan om een plantvriendelijke muur van bijv. stapelstenen en/of zachte mortel aan te leggen of de muur te integreren van de gevel van nieuwbouw. De lengte van de muur is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
1	2	omgeving	Rustzone fauna langs wateroever	Realiseer rustzone over oeverlengte voor dieren langs open water. Creer delen van de oevers zonder verstoring door mensen en/of honden door gebruik van hoge vegetatie, padenstructuren en verplicht aanlijnen van honden. De lengte van de aan te leggen rustzone voor de genoemde groene punten is afhankelijk van de projectomvang. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3	4	omgeving	Natuurvriendelijke oever	Open water voorzien van natuurvriendelijke oevers: een talud van 1:5 of flauwer. Randvoorwaarden zijn te vinden op de websites van o.a. waterschappen. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
2		omgeving	Drijvende oever	Een drijvende oever of eilandje zijn toe te passen in bijvoorbeeld grachten. De vegetatie bestaat meestal uit semi-natuurlijke begroeiing. Ze dragen bij aan kleinschalige natuurontwikkeling en kunnen gebruikt worden door o.a. watervogels (www.joostdevree.nl). Onderhoud van deze constructies is van belang om punten te kunnen behalen. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
3		omgeving	Ecologische wadi	Ecologische inrichting en beheer van wadi's, voor zover aanwezig; het gaat om een komvormige bufferings- en infiltratievoorziening, die tijdelijk gevuld is met hemelwater. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies. Randvoorwaarden zijn te vinden op de websites van bijvoorbeeld STOWA
Bonus +2		Omgeving	Behoud van groenstructuren	Als er bij projecten wordt ingezet om het aanwezige groen en de aanwezige groenstructuren te behouden kunnen hier twee bonuspunten mee verdient worden. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
Bonus +1		Omgeving	Spontane vegetatie tolereren (met beheer)	Als er bij een nieuw project de kans voordoet om vegetatie spontaan te laten ontwikkelen deze kans ook benutten bij bijvoorbeeld halfopen verharding, boomspiegels etc. Hiermee kan er één extra bonuspunt verdient worden. Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
Bonus +1		Omgeving	Gebruik "rassenlijst" plantmateriaal	Gebruik maken van beplanting dat opgenomen is in de rassenlijst (www.rassenlijstbomen.nl). Maatregel uitvoeren conform ecologisch advies.
Bonus +2		Beleid	Opstellen ecologisch rapport	Voor sommige maatregelen geldt dit als een randvoorwaarde. Dit betekent dat de desbetreffende maatregel geen punten oplevert indien deze wordt uitgevoerd zonder het opstellen van een ecologisch rapport. Reden hiervoor is dat sommige maatregelen alleen effect hebben wanneer aan de voorkant een ecologisch onderzoek is uitgevoerd en ecologisch advies is opgesteld.

Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal drie inheemse bomen Extra inspanning Plaatsing van 4 - 6 bomen (+1) Plaatsing van >6 bomen (+2) Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal 50 m2 struiken	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal zes inheemse bomen Extra inspanning Plaatsing van 7 - 9 bomen (+1) Plaatsing van >9 bomen (+2) Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal 100 m2 struiken	Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal negen inheemse bomen Extra inspanning Plaatsing van 10 - 12 bomen (+1) Plaatsing van >12 bomen (+2) Minimale inspanning: Plaatsing van minimaal 200 m2 struiken
Extra inspanning Plaatsing van >50 m2 struiken (+1) Plaatsing van >75 m2 struiken (+2) Minimale inspanning: Volledig aansluiten op aangrenzende groenstructuur over minimale lengte van 10m. Extra inspanning: Vergelijkbare beplantingstypen, te beoordelen door ecooloog (+1)	Extra inspanning Plaatsing van >100 m2 struiken (+1) Plaatsing van >150 m2 struiken (+2) Minimale inspanning: Volledig aansluiten op aangrenzende groenstructuur over minimale lengte van 20m. Extra inspanning: Vergelijkbare beplantingstypen, te beoordelen door ecooloog (+1)	Extra inspanning Plaatsing van>200 m2 struiken (+1) Plaatsing van >500 m2 struiken (+2) Minimale inspanning: Volledig aansluiten op aangrenzende groenstructuur over minimale lengte van 30m. Extra inspanning: Vergelijkbare beplantingstypen, te beoordelen door ecooloog (+1)
Minimale inspanning: 3 locaties en/of 3 gebouwen	Minimale inspanning: 5 locaties en/of 5 gebouwen	Minimale inspanning: 10 locaties en/of 10 gebouwen
Minimale inspanning: 30% van onbebouwde oppervlakte Extra inspanning: >30% van onbebouwde oppervlakte (+1)	Minimale inspanning: 30% van onbebouwde oppervlakte Extra inspanning: >30% van onbebouwde oppervlakte (+1)	Minimale inspanning: 30% van onbebouwde oppervlakte Extra inspanning: >30% van onbebouwde oppervlakte (+1)
Minimale inspanning: Doorgang geschikt voor soorten zoals egel op een locatie. Extra inspanning: Doorgang geschikt voor grotere soorten zoals das, vos, etc. (+1) Minimale inspanning: Hoogte van 1,5 m (2 startpunten) Hoogte 2m of hoger (3 startpunten) Lengte vanaf 5 m Extra inspanning: Lengte van >5m (+1)	Minimale inspanning: Doorgang geschikt voor soorten zoals egel op twee locaties. Extra inspanning: Doorgang geschikt voor grotere soorten zoals das, vos, etc. (+1) Minimale inspanning: Hoogte van 1,5 m (2 startpunten) Hoogte 2m of hoger (3 startpunten) Lengte vanaf 15 m Extra inspanning: Lengte van >15m (+1)	Minimale inspanning: Doorgang geschikt voor soorten zoals egel op drie locaties Extra inspanning: Doorgang geschikt voor grotere soorten zoals das, vos, etc. (+1) Minimale inspanning: Hoogte van 1,5 m (2 startpunten) Hoogte 2m of hoger (3 startpunten) Lengte vanaf 50 m Extra inspanning: Lengte van >50m (+1)
Minimale inspanning: 25-50% van het onbebouwde kavel Extra inspanning: >50% van het kaveloppervlak (+1) Minimale inspanning: 25-50% van het onbebouwde kavel Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) Minimale inspanning: Minimaal 10 - 20 m zoomvegetatie	Minimale inspanning: 25-50% van het onbebouwde kavel Extra inspanning: >50% van het kaveloppervlak (+1) Minimale inspanning: 25-50% van het onbebouwde kavel Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) Minimale inspanning: Minimaal 30 - 50 m zoomvegetatie	Minimale inspanning: 25-50% van het onbebouwde kavel Extra inspanning: >50% van het kaveloppervlak (+1) Minimale inspanning: 25-50% van het onbebouwde kavel Extra inspanning: >50% van het dakoppervlak (+1) Minimale inspanning: Minimaal 50 - 75 m zoomvegetatie
Extra inspanning >20m zoomvegetatie (+1)	Extra inspanning >50m zoomvegetatie (+1)	Extra inspanning >75m zoomvegetatie (+1)
Minimale inspanning: Eén poel van oppervlakte van minimaal 10 - 20 m2 Extra inspanning: Eén poel van oppervlakte van >20 m2 (+1)	Minimale inspanning: Twee poelen van oppervlakte van minimaal 10 - 20 m2 Extra inspanning: Twee poelen van oppervlakte van >20 m2 (+1) Minimale inspanning: Oppervlakte van minimaal 100-200 m2 Extra inspanning: Oppervlakte van >200 m2 (+1)	Minimale inspanning: Drie poelen van oppervlakte van minimaal 10 - 20 m2 Extra inspanning: Drie poelen van oppervlakte van >20 m2 (+1) Minimale inspanning: Oppervlakte van minimaal 200-400 m2 Extra inspanning: Oppervlakte van >400 m2 (+1)
Minimale inspanning: Lengte van minimaal 5-10m Extra inspanning: Lengte van >10 m (+1)	Minimale inspanning: Lengte van minimaal 10-20m Extra inspanning: Lengte van >20 m (+1)	Minimale inspanning: Lengte van minimaal 20-50m Extra inspanning: Lengte van >50 m (+1)
Minimale inspanning: Lengte van minimaal 10-20m Extra inspanning: Lengte van >20 m (+1) Minimale inspanning: Lengte van minimaal 10-25m Extra inspanning: Lengte van >25 m (+1)	Minimale inspanning: Lengte van minimaal 20-30m Extra inspanning: Lengte van >30 m (+1) Minimale inspanning: Lengte van minimaal 25-50m Extra inspanning: Lengte van >50 m (+1)	Minimale inspanning: Lengte van minimaal 30-40m Extra inspanning: Lengte van >40 m (+1) Minimale inspanning: Lengte van minimaal 50-75m Extra inspanning: Lengte van >75 m (+1)

Bonus +1		Beleid	Opstellen verlichtingsplan in relatie tot ecologie	Vastleggen hoe de aanwezige natuurwaarden zo min mogelijk negatieve effecten ondervinden van het gebruik van verlichting. Alleen van toepassing op "verlichtingsmaatregelen".
Bonus +1		Beleid	Ecologisch advies voor voorgestelde maatregelen	Gewenst bij kleinschalig project, verplicht bij middelgroot en groot project.
Bonus +1		Beleid	Borgen noodzakelijk beheer of onderhoud	Mogelijke vormen zijn bijvoorbeeld een instandhoudings- of beheerplan, convenant, etc.

nb. De maatregelen genoemd onder het aspect "beleid" verhouden zich tot elkaar door bij de desbetreffende maatregel ervoor te zorgen dat deze op de juiste manier worden geborgd. Deze maatregelen bieden ook de mogelijkheid om sturing te geven aan de maatregelen met behulp van beleidinstrumenten.